

HSK - NYT

Nr. 1 marts 2004

Siden sidst

Af Gitte Lindeløv

HSK afholder sin årlige generalforsamling fredag 16. april kl. 17.00 - 21.00 i Valby Medborgerhus. Generalforsamlingen vil blive indledt med et oplæg af Cand. mag. Karen Fog, der vil tale om sit arbejde i Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet - DUKH. Vi håber, at mange medlemmer vil finde vej til Valby Medborgerhus denne dag, da vi har brug for personer, som har lyst til aktivt at deltage i HSK's arbejde.

I denne forbindelse må jeg desværre oplyse, at Marianne Linjenberg Jensen efter længere tids sygdom afgik ved døden i starten af februar. Marianne har været bestyrelsesmedlem i ca. 2 år og vi vil selvfølgelig savne hende.

HSK har det sidste 1 1/2 år været hårdt presset af sygdom. Flere af os har været mere eller mindre fraværende, hvilket har præget HSK's arbejde. Vi forsøger dog at indhente noget af det forsømte og håber, at vi vil få et godt forår.

Af arrangementer har vi planlagt et studentermøde onsdag 31. marts kl. 12.30 - 15.00, et fyraftensmøde med Bogstøtten onsdag 5. maj kl. 17.00 - 19.00 og i april et fyraftensmøde med Jobcenter Øst, hvor datoen endnu ikke er fastlagt. Se i øvrigt vedlagte invitationer.

Vi har deltaget i en del konferencer og temadage om handicap og arbejdsmarked. Tilsyneladende ser det ud som om, der ta-

ges en masse tiltag for at få mennesker med handicap i arbejde. Der laves en masse undersøgelser og skrives en mængde rapporter, men resultaterne virker ikke overvældende positive. Det er som om, der køres i den samme rille med de samme problemer og spørgsmål. Desværre opgiver nogle handicappede undervejs, mens andre ser som eneste udvej at starte egen virksomhed. Det ser ud som om, at et fravalg af arbejde som oftest er baseret på det svære og tunge system, der bærer præg af bureaukrati. Ligeledes finder arbejdsgiverne også systemet tungt, hvis der er behov for ansættelse af en person på en af de mange ordninger eller, såfremt specielle hjælpemidler er nødvendige i ansættelsesforholdet. Vi kunne godt tænke os nye veje og indfaldsvinkler til at belyse handicap og arbejdsmarkedet.

Et lyspunkt er dog, at det langt om længe er lykkedes at få vedtaget loven om, at handicappede studerende under uddannelse har mulighed for at få dobbelt SU, det såkaldte SU-tillæg, som kompensation for manglende mulighed for at tage studenterjob. Denne vedtagelse betyder i praksis for mange studerende med handicap, at det dobbelte optagelsessystem bortfalder, noget vi i HSK længe har ønsket. Vi afventer spændt, om SPS-loven og muligheden for SU-tillægget giver studerende med handicap en større mulighed for at studere det ønskede fag på lige fod med øvrige studerende.

Læs mere om dette inde i bladet.

Indhold i dette nummer

- SU til handicappede studerende - nye muligheder fra august 2004
 - Ankenævnet for uddannelsesstøtten
 - Handicap ingen hindring - der er mange muligheder
 - Huset Venture - også i Storkøbenhavn
 - Temaarrangementer og HSK's generalforsamling
-

SU til handicappede - nye muligheder fra august 2004

Af Juridisk konsulent Ane Esbensen, Center for Ligebehandling af Handicappede

Som mange af dette blads læsere formentlig allerede har hørt, har Folketinget vedtaget en ny lov, om handicappedes mulighed for at få SU.

De centrale punkter i loven er, at:

- handicappede på SU kan få et særligt tillæg på i alt 5.571 kr. om måneden
- tillægget gives til studerende som har meget svært ved at påtage sig erhvervsarbejde
- retten til SU og tillæg følger de helt almindelige regler om studieaktivitet mv.
- der er mulighed for indtjening udover tillægget på 1.000 kr. om måneden

Baggrunden for loven

Der er tale om en helt ny forsørgelsesmulighed for handicappede studerende, men en mulighed som der længe har været arbejdet på at få gennemført.

I dag vil mange studerende, der har et handicap, være afhængige af revalidering for at kunne gennemføre en videregående uddannelse. Problemet ved dette er, at det konkrete valg af uddannelse skal godkendes af kommunen, og at kommunen i den forbindelse skal lægge vægt på, at uddannelsen på kortest mulig tid skal gøre vedkommende selvforsørgende.

Kommunen kan således vurdere, at den ønskede uddannelse er for lang eller vil give for dårlige erhvervs muligheder, og den vurdering kan betyde, at man ikke har mulighed for at få uddannelsen, også selv om man opfylder de formelle adgangskrav, der gælder for uddannelsen. Dette kaldes

det dobbelte optagelsessystem, og det er dette system der skal ophæves med den nye lov.

Den store fordel ved den nye lov er derfor, at langt flere uddannelsessøgende, der har et handicap, vil få samme frie valg af uddannelse, som uddannelsessøgende uden handicap har. Samtidig er der en vis usikkerhed ved at indføre en ny ordning, og mange har også haft kommentarer til lovforslaget, da det blev sendt i høring. Bemærkningerne har ikke ført til ændringer i lovteksten, men det er fastsat, at loven skal revideres i folketingsåret 2006 - 07. Derfor er det vigtigt, at de erfaringer, der gøres i de første år, bliver samlet op, så de kan indgå som baggrund for revisionen. Undervisningsministeriet vil selv gøre status over de erfaringer, der gøres i det første år med den nye ordning, og ministeriets status vil blive sendt i høring hos bl.a. handicaporganisationerne.

Hvilke regler gælder for det nye tillæg ?

Reglerne i den nye lov suppleres af ministeriets fortolkning i lovens bemærkninger og i ministeriets høringsnotat om lovforslaget, som er sendt til Uddannelsesudvalget. Begge dele kan ses på Folketingets hjemmeside

- www.folketinget.dk - under lovforslag nr. L 81.

1. Målgruppen

Ifølge lovteksten kan det særlige tillæg til SU gives til uddannelsessøgende, som "på grund af varig fysisk eller psykisk funk-

tionsnedsættelse har meget betydelig begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde”.

Ministeriet har uddybet, at ingen studerende med bestemte typer af funktionsnedsættelse på forhånd er udelukket fra ordningen. Det afgørende er at arbejds-evnen er begrænset i meget betydelig grad, og afgørelsen om dette vil altid bunde i en konkret vurdering. I forbindelse med vurderingen af arbejds-evnen skal der ifølge ministeriet tages udgangspunkt i lovens formål, som handler om at kompensere for den manglende evne til at supplere SU ved erhvervsarbejde under uddannelsen. Der skal derfor tages hensyn til særlige forhold på arbejdsmarkedet for studerende, og ikke foretages en generel vurdering af den studerendes arbejds-evne efter endt uddannelse.

Hvis man får afslag kan sagen ankes til Ankenævnet for uddannelsesstøtten. Her vil der være et ekstra sagkyndigt medlem, udpeget af De Samvirkende Invalideorganisationer, i sager om tildeling af det særlige tillæg.

2. Krav om studieaktivitet og mulighed for forlænget studietid

Som udgangspunkt gælder de almindelige regler om studieaktivitet som betingelse for ret til SU. Antallet af måneder, hvor den studerende kan få SU er også det samme for studerende, som får særligt tillæg på grund af en funktionsnedsættelse.

For alle studerende på SU findes der mulighed for at få ekstra SU, hvis studiet forsinkes på grund af sygdom eller andre særlige forhold. Hvis en funktionsnedsættelse giver forsinkelser i studiet, vil den studerende kunne søge om ekstra SU efter de samme regler.

3. Mulighed for indtjening og fravalg af SU

Når en studerende har fået bevilget det særlige tillæg, har han eller hun samtidig mulighed for at have en indtjening på 1.000 kr. om måneden i gennemsnit. I indtjeningen tæller også renteindtægter eller løbende udbetaling fra erstatninger. Hvis man et år tjener mere end det tilladte skal

man betale SU tilbage efter de almindelige regler om tilbagebetaling af SU.

Studerende på almindelig SU vil ofte sørge for ikke at skulle betale SU tilbage, ved i stedet på forhånd at vælge en eller flere måneders SU fra og på den måde hæve grænsen for det beløb de må tjene udover SU'en. Den mulighed vil man også have med det særlige tillæg. Man skal dog være opmærksom på to ting i den forbindelse. For det første lægger loven op til, at tillægget og det almindelige SU-stipendie hænger sammen, så et måneds fravalg af SU vil være et fravalg af både SU og tillæg. Ministeriet har godt nok udtalt at det også vil være muligt kun at vælge det særlige tillæg fra på månedsbasis, men det er noget der først rigtigt vil vise sig, når loven skal bruges i praksis. For det andet vil den studerendes behov for at fravælge SU på grund af for høj indtægt kunne medføre, at der rejses tvivl om, hvorvidt vedkommendes overhovedet er berettiget til det særlige tillæg. Det kan være et tegn på at den studerendes arbejds-evne ikke er tilstrækkelig begrænset.

Det gælder i øvrigt, at studerende, der får støtte til merudgifter på grund af et handicap efter servicelovens regler (§ 84), ikke skal regne den støtte med som indtægt i relation til beregningen af SU.

4. Tilbagebetaling af studielån

Studerende, der får det særlige tillæg, kan på samme måde som andre optage SU-lån, og tilbagebetalingen af lånet vil også skulle ske efter de almindelige regler. Der er dog den forskel, at uddannede, som efter uddannelsen modtager førtidspension eller invaliditetsydelse på et hvilket som helst tidspunkt kan få vurderet om lånet kan eftergives. For andre studerende, kan en anmodning om at lånet eftergives først vurderes efter 12 år.

5. Er revalidering stadigvæk en mulighed ?

Ja, det er det, men da man kun kan få revalideringsydelse, hvis man ikke kan klare sig med SU, vil der formentlig være flere studerende med et handicap, som skal læse på SU og ikke vil have mulighed for at få revalidering.

Derudover vil det stadigvæk være sådan, at personer, som har brug for støtte for at kunne opnå eller fastholde kontakten til arbejdsmarkedet - og som ikke falder ind under reglerne om det særlige tillæg - har mulighed for at søge om revalidering.

Hvad gør man som ny studerende ?

Som ny studerende, der skal begynde på en videregående uddannelse til sommer, er der således meget at undersøge. På

hjemmesiden www.su.dk findes mange nyttige informationer om, hvordan SU-systemet fungerer. Men den del af SU'en som består af særligt tillæg vil være en helt ny ordning, både for SU-styrelsen og for studerende. Det kan derfor kun anbefales at være i så god tid som mulig, og at søge svar på de spørgsmål, der kan opstå undervejs.

Ankenævnet for uddannelsesstøtten

Af Stud. scient. soc. Ida-Kristine Appelquist

Ankenævnet for uddannelsesstøtten - hvad er det egentlig, hvilke funktion har det, og hvad har det med handicappede studerende at gøre? Det er spørgsmål, som jeg ofte bliver stillet, når jeg fortæller, at jeg sidder som De Samvirkende Invalideorganisationers (DSI) repræsentant i Ankenævnet for uddannelsesstøtten.

Ankenævnet for uddannelsesstøtten er en klageinstans under SU-styrelsen. Det er den instans, der træffer den endelige administrative afgørelse i klager over SU-styrelsens afgørelser. Når der træffes en afgørelse af SU-styrelsen, har personen, der får afgørelsen, 4 uger til at indsende en klage til Ankenævnet for uddannelsesstøtten og SU-styrelsen. Herefter tager SU-styrelsen sagen op til genovervejelse, falder den her, sender SU-styrelsen den videre til Ankenævnet.

Ankenævnet for uddannelsesstøtten tager sig således af mange forskellige slags sager. Det kan være klager over beregning og tildeling af SU, tilbagebetaling af SU etc. Ankenævnet for uddannelsesstøtten tager sig også af klager over afgørelser, der er truffet af SU-styrelsen efter Lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser - populært kaldet SPS-

loven. Kort fortalt er SPS-loven den lov, der skal sikre, at handicappede studerende for de nødvendige hjælpemidler stillet til rådighed under uddannelse.

Den administreres af SU-styrelsen, og det er Ankenævnet for Uddannelsesstøtten, der træffer den endelige afgørelse over alle SPS-sager, hvis der klages.

I Ankenævnet for uddannelsesstøtten sidder der en dommer, en sagsbehandler og to medlemmer beskikket af undervisningsministeriet. Når der er klager vedrørende SPS-loven, skal der også sidde en sagkyndig udpeget af DSI, der sikrer, at sagen også bliver set på fra handicapvinklen.

I januar 2002 blev jeg sammen med to andre handicappede studerende udpeget af DSI til at sidde som sagkyndige i Ankenævnet. Når der er en klagesag over SPS-loven, bliver vi alle tre i første omgang kontaktet af DSI. Herefter modtager den af os, der har mulighed for at deltage, sagsakterne.

I Ankenævnet giver den af os, der er blevet udvalgt, vores vurdering af den konkrete SPS-sag, hvorefter sagen diskuteres, sådan at den kan afgøres. Det vil sige,

hvorvidt Ankenævnet kan tilslutte sig SU-styrelsens afgørelse og dermed ikke tildele de søgte hjælpemidler, eller hvorvidt SU-styrelsens afgørelse skal forkastes og dermed tildele klager hjælpemidlerne.

Nu har jeg efterhånden siddet i ankenævnet i 2 år. Der kommer et bredt udsnit af sager ind fra mennesker med vidt forskellig handicaps. Jeg synes generelt, at der bliver lyttet til os som handicapgruppe. Jeg er af den opfattelse, at mine argumenter i de fleste tilfælde bliver taget alvorligt i

Ankenævnet, idet mine synspunkter i nogle af sagerne har haft vægt til at ændre udfaldet. Når problematikken handler om, hvorvidt hjælpemidlerne kan kompensere for funktionsnedsættelsen eller ej, kan det imidlertid være svært at få medhold i Ankenævnet. For mig at se har der været flere sager, hvor hjælpemidlerne kunne spare tid og kræfter for den enkelte studerende, men hvor det er blevet diskuteret, om det var nok til at kompensere for funktionsnedsættelsen.

Handicap ingen hindring - der er mange muligheder

Af Handicapkonsulent Allan Jørgensen, AF Vejle regionen

Sidder på min træstol og kigger ind i skærmen - regnen siler ned uden for. Det er september måned. Det blæser og er små koldt i Danmark. Alligevel trænger solen ind i gennem mit stuevindue, den masser sig på, som om den ikke vil finde sig i at blive undertrykt af regnen. Mange mennesker med nedsat funktionsevne vil gerne ind og have en plads på arbejdsmarkedet. For mange mennesker er arbejde en vigtig kilde til social identitet. Og det er på godt jysk træls ikke at kunne sige, hvem man er, når nu man for 27. gang ved moster Odas fødselsdag ikke kan sige, hvad man i grunden går og laver i det her land, hvor det at modtage offentlig forsørgelse ikke længere er så fedt og accepteret. Vi lever i et samfund med en demografisk udvikling, hvor der bliver flere og flere, der forlader arbejdsmarkedet i forholdsvis god tid, dvs. ved 60 års alderen samtidig med, at der bliver færre unge at tage af pga. af små ungdomsårgange. Kombineret med en meget stor marginalisering af arbejdskraften med store udgifter til passive overførselsindkomster, bliver arbejdsmarkedet et broget billede af mange, der knokler hårdt i et højt og stresset tempo - en ond cirkel, der er vigtig at få brudt og en gruppe af mennesker, der rent

faktisk gerne vil bruges på arbejdsmarkedet, men som ikke kan få lov eller kan pga. forskellige omstændigheder, såsom handicap, alder, anden etnisk baggrund, sygdom, manglende kvalifikationer eller fordomme.

Det rummelige arbejdsmarked - Hvem har ansvaret ? Hvad indeholder begrebet rummelighed ? Hvor går grænsen for rummelighed ?

Politikerne har de sidste 8 år lanceret begrebet Det rummelige arbejdsmarked. Utallige konferencer med gode middage og flotte taler er holdt og kampagner er iværksat. Millioner af pjecer er trykt. Mange fine ord er sagt om et flot og nødvendigt begreb, der handler om forebyggelse, arbejdsfastholdelse og integration af arbejdskraft. Desværre med alt for få soldater til at lave arbejdet og omsætte politikernes intentioner til praksis. Mange holdninger er flyttet og mange virksomheder har i dag en positiv holdning til begrebet. Og gør rent faktisk en hel del i at påtage sig et socialt ansvar. 10 % af arbejdskraften i Danmark har en nedsat funktionsevne, så der er nok at tage fat på. Et system med love og regler, der kan være svære at overskue for virksomhederne

og borgerne og for dem, der skal administrere det i en stresset hverdag og et socialpolitisk system, der indtil videre ikke har været gearret og i stand til at løfte opgaven omkring det rummelige arbejdsmarked. Måske skulle man skille tingene ad i 2 dele. En del, der handler om socialpolitik og en anden del, der handler om arbejdsmarkedspolitik. Det behøver ikke at blive gjort til et socialt problem at være arbejdsløs. Det behøver heller ikke at være et socialt problem at mangle et hjælpemiddel til sit job eller at lave en arbejdspladsindretning. Det er et arbejdsmarkedspolitisk problem. Som det er i dag bliver borgerne kastet fra det ene system til det andet for at få et hjælpemiddel eller en arbejdspladsindretning, der er nødvendig for at få et job eller for at blive arbejdsfastholdt. Hele lovgivningen omkring hjælpemidler og arbejdspladsindretning, bør klart ligge hos AF ved Handicapkonsulenten rundt omkring i landet. For at være mere præcis og konkret: Lad kommunerne tage sig af det socialpolitiske og lad Arbejdsformidlingen tage sig af det arbejdsmarkedspolitiske. - Vist nok en gammel diskussion.

Regeringen er i gang med at lave et udspil til en ny arbejdsmarkedsreform. Her tænkes der højt for tiden. Det afgørende i reformen er, at den enkelte borger skal i centrum hvad enten det er en kontant-hjælpsmodtager, en ledig dagpengemodtager eller en beskæftiget, der er på udgik efter andet arbejde. Der tales om en samtænkning af det kommunale og statslige system, hvor der tages udgangspunkt i den enkelte persons behov for arbejde og virksomhedens behov for arbejdskraft. En opdeling af folk i A og B mennesker, når det drejer sig om arbejdsmarkedet, er en syg og forældet tankegang.

Tilbage til begrebet: Det rummelige arbejdsmarked. Hvad forstår vi ved rummelighed. Spørger man 10 personer, hvad de forstår ved rummelighed, får man 10 forskellige svar. Grænserne for rummelighed er forskellig fra person til person. Spørger man til den enkelte person, om vedkommende vil lægge en ekstra indsats på 2 timer ugentlig mere i en 37 timers stilling til samme løn for at få en person med nedsat funktionsevne til at fungere, er svaret ofte nej. Så snart det kommer tæt på

ens egen krop, og man selv skal til at yde noget og det kommer til at gå ud over en selv og måske økonomien, så er sagen en anden. Menneskeligt skal det også give et afkast, ellers dør viljen til at være rummelig. Forståeligt nok. Det viser sig ofte, at alle parter skal have en gevinst for at vise rummelighed. Grænsen for det rummelige arbejdsmarked går der, hvor det ikke længere er økonomisk og menneskeligt rentabelt at udvise socialt ansvar. Så enkelt er det. Jeg plejer gerne at sige, at rummelighed starter inde i os selv. Hvis rummeligheden, tolerancen, respekten og ansvaret for sin kollega ikke er der hos det enkelte individ, er projektet omkring det rummelige arbejdsmarked dømt til at mislykkes og vil blive politiske pseudovisioner.

Handicapbegrebet udvikler sig - også i Danmark

I Arbejdsformidlingen er der i hver region ansat 1 handicapkonsulent til at varetage handicappedes interesser. I København er der 3 konsulenter. Handicapkonsulenterne administrerer bl.a. lov om kompensation til handicappede i erhverv. En lovgivning, der bidrager til at mange personer med nedsat funktionsevne kan begå sig på arbejdsmarkedet på helt ordinære vilkår. Formålet med lovgivningen er, at kompensere for - at begrænse konsekvenserne af den nedsatte funktionsevne mest muligt, således at arbejdskraften bliver ligestillet med arbejdskraft uden funktionssvigt.

Målgruppen for lovgivningen er synshandicappede, ordblinde, døve og hørehæmmede, fysisk handicappede og andre med alvorlig nedsat funktion og som har brug for særlig praktisk bistand for at kunne bestride sit job. Loven indeholder 5 stærke ordninger i form af personlig assistance til handicappede i erhverv, personlig assistance til efter- / videreuddannelse, en isbryderordning, en pulje til hjælpemidler og arbejdspladsindretning samt fortrinsadgangsbestemmelserne til handicappede, der søger job indenfor det offentlige. En del af lovgivningen kan kombineres med lov om aktiv socialpolitik - eksempelvis kan personlig assistance kobles sammen med et flexjob eller et skånejob.

Vores traditionelle billede af handicappede personer er, at det er nogle der er blinde, døve eller kørestolsbrugere. Det er det naturligtvis også. Men de 3 grupper dækker

ikke det hele. Handicapkonsulenternes kunder kan ofte være personer med ikke synlige handicaps - eksempelvis ordblinde, personer med epilepsi, piskesmæld, tinitus og menieres, diverse rygskeer for ikke at tale om ukendte sjældne handicaps o.s.v.

Hvad vil det egentlig sige at være handicappet og i forhold til hvad ?

I gamle dage brugte man ordet invalid, som frit oversat betyder ingen værdi / gyldighed - underforstået at personen ikke er i stand til at forsørge sig selv, men er en økonomisk "byrde" for samfundet. Rehabilitering er et positivt ladet ord og handler om at genskabe folks værdi med de redskaber, der er i lovgivningen med henblik på at gøre personen selvforsørgende igen. På arbejdsmarkedet er selve handicapbegrebet i virkeligheden ikke særlig interessant, fordi nedsat funktionsevne ikke nødvendigvis betyder nedsat erhvervsevne. Det kommer helt an på, hvad der skal laves. En anden grund til, at handicappet ikke er særlig interessant er, at vi med vores lovgivning har muligheden for at kompensere for den nedsatte funktionsevne med personlig assistance til f.eks. tunge løft, hente bringe situationer, sekretærbistand, chauffør bistand, instruktion ved nye arbejdsopgaver og tolke og skrivebistand osv.

Kompensationsmulighederne er mangfoldige og kan bruges på mange forskellige måder og med forskellige kombinationsmuligheder til andre lovgivninger.

Fordommene eksisterer og trives i bedste stil

Når vi bruger begrebet handicap, glemmer vi ofte, at der er en levende person bag det begreb. Handicappede er ikke en massebetegnelse og en bestemt gruppe, man kan sætte i en kasse. Handicappede er personer, der er lige så forskellige som alle mulige andre. Det er personer med forskellige kvalifikationer, forskellige forudsætninger og forskellige ressourcer. Mange handicappede føler sig stigmatiserede som en arbejdskraft, der har en mindre værdi end den øvrige.

Selvom mange virksomheder gerne vil signalere rummelighed og også i mange tilfælde gør det, så eksisterer fordommene som, at det er bøvlet, dyrt, ustabil, ikke

særlig produktiv og tidskrævende at ansætte en handicappet arbejdskraft.

Tendensen til at have fokus på begrænsningerne er der. Hele diskussionen om det rummelige arbejdsmarked har i høj grad haft sit fokus på fleksjob og arbejdsfastholdelse og i mindre grad på den marginaliserede arbejdskraft, der står uden for og gerne vil ind. Måske fordi det opleves som værende besværligt og bøvlet at have med at gøre. Der er i den grad behov for, at der også sættes fokus på, hvordan vi får integreret nogle flere personer med nedsat funktionsevne. Det rigtige job til den rette person med de rette kvalifikationer. Jobbet skal matche handicappet og ind imellem er kreative individuelle løsninger forudsætningen for succes. Mange personer med nedsat funktionsevne i Danmark begår sig på arbejdsmarkedet på helt ordinære vilkår - ca. 100000. [Kilde: Socialforskningsinstituttet] De yder en indsats på arbejdsmarkedet, fordi de har kvalifikationerne og ikke fordi de er handicappede eller fordi det er synd for. På et højt effektivt arbejdsmarked har man ikke et job med mindre kvalifikationerne er tilstede. Arbejdsmarkedspolitik handler det om at sætte fokus på, at handicappet arbejdskraft rent faktisk er en lønsom stabil arbejdskraft, at sætte fokus på ressourcer, kompetencer, muligheder og at kompensere der, hvor det er muligt.

Lovgivningerne eksisterer og der er masser af muligheder. Viljen til at se mulighederne og at turde skal være der hos virksomhederne, at kunne se gevinsten for virksomheden ved at ansætte personer med nedsat funktionsevne.

Holdningen at nedsat funktionsevne ikke nødvendigvis betyder nedsat erhvervsevne skal ligge på virksomhedernes og kollegaernes rygmarv og lystavle.

At træffe et valg og at acceptere sit handicap

Mange af de kunder, der kommer til en handicapkonsulent i Arbejdsformidlingen er personer, der har lidt et fysisk tab af en eller anden art. Ofte er der sket en social begivenhed, der pludselig ændrer verdensbilledet og mulighederne på arbejdsmarkedet. Nogle er truet af udstødelse og kæmper for at fastholde sig på arbejdsmarkedet. Kroppen kan pludselig ikke det samme længere og står i minus. Identite-

ten kan være truet, økonomien kan være skrøbelig o.s.v. Der skal træffes nogle valg og fravalg, der har store konsekvenser. Valget om det ene og det andet kan være en lang proces og for nogle er rejsen længere end for andre. Der skal tages stilling til, hvad man helbredsmæssigt kan holde til og hvor store omkostninger, man vil betale for at begå sig på arbejdsmarkedet, hvad man har lyst og evner til, hvilke muligheder man har, hvordan økonomien bliver, hvad familien vil sige, hvilken identitet og om hvilken fremtid man gerne vil have på arbejdsmarkedet, hvor ambitionsniveauet og tempoet skal ligge - er det 120 km i timen eller 100 km i timen eller "bare" 50 km i timen, man vil køre i. Om man skal være i det arbejdsmarkedspolitiske system eller i det socialpolitiske system, hvis man i det hele taget har en valgmulighed. Det siger sig selv at være blevet sen handicappet er en svær og tidskrævende proces i forhold til at være født med sit handicap. Mange nye ting skal læres og accepteres. Der er et udtømmeligt stort vejledningsbehov at løse på det her område. Gode vejledere med kvalitet og med evnen til at sætte processer i gang og at lade folk selv tage ansvar og kontrol og finde deres egen personlige sti i en skov og jungle af muligheder på uddannelse og erhvervsområdet er meget vigtig og en nødvendig forudsætning for et positivt konstruktivt valg.

Forudsætningen for at begå sig succesfuldt på arbejdsmarkedet med en nedsat funktionsevne - handicap - er først og fremmest, at man har noget at tilbyde i form af kvalifikationer og at man har accepteret sit handicap på godt og ondt, at man er åben omkring det og melder klart ud, hvad man har brug for og hvad handicappet betyder for en erhvervsmæssigt. Erfaringerne med personer med nedsat funktionsevne og manglende accept heraf er, at disse personer ofte klarer sig dårligt på arbejdsmarkedet. Ofte sker der fyringer med den skjulte årsag som baggrund. Med manglende accept af handicap er man ikke i stand til at bede om hjælp fra systemet, kollegaerne, benytte sig af kompensationsmulighederne, skabe forståelse for, hvad ens handicap betyder erhvervsmæssigt og kræver, hvad man har brug for af støtte og hvor ens grænser går. At tage

ansvar for og kontrol med sit handicap kræver handicapaccept.

Åbenhed omkring sit handicap giver respekt, forståelse og accept og åbner dørene til mange flere muligheder.

Virksomheder, der har personer med nedsat funktionsevne ansat, får tilgængelig mange sidegevinster foræret i form af goodwill og medarbejdere, der hjælper hinanden. Virksomheden får desuden stabile, fleksible og ansvarsfulde medarbejdere og et godt arbejdsklima. De menneskelige dimensioner kommer i fokus på et arbejdsmarked, der er benhårdt og konkurrence betonet. Samfundet får produktion og skatteindtægter ind. For virksomhederne kan et godt image med en social profil bidrage til at tiltrække og til at fastholde medarbejdere og være et indirekte bidrag til konkurrenceparametret. Fremtidens forbrugere vil gerne se, at virksomhederne behandler deres medarbejdere på social ansvarlig vis og at der er rummelighed. Hvem gider handle med en virksomhed, der behandler deres medarbejdere dårligt og socialt uansvarligt? Hvem gider arbejde på en virksomhed, hvor der ikke er rummelighed og plads til mangfoldigheder?

Nøglen til arbejdsmarkedet

Man kan sammenligne arbejdsmarkedet som en stor dynamisk parkeringsplads, hvor bilerne kører ind og ud og holder stille et stykke tid. Man holder sjældent på den samme plads hele livet igennem. Det gælder om at finde sin egen personlige parkeringsplads, at kunne flytte sig, tage initiativ og tage ansvar. Ind i mellem kan man som handicapkonsulent opleve folk komme og sige: "Jeg vil have et arbejde, og det skal være nu". Jeg spørger ind imellem mig selv: "Hvem har egentlig ansvaret?" Nogle gange oplever jeg også, at folk kommer med deres far og mor i hånden. Jeg spørger mig selv: "Hvordan skal man kunne klare sig på arbejdsmarkedet med sin mor og far i hånden?"

Når det er sagt, så skal jobbene naturligvis være der. Kvalifikationerne skal være der. Uddannelse er en væsentlig nøgle til arbejdsmarkedet. Der skal være noget at tilbyde til arbejdsmarkedet. Personer med nedsat funktionsevne er ansat på arbejdsmarkedet pga. deres kvalifikationer og ikke pga. deres handicap. Der er ikke

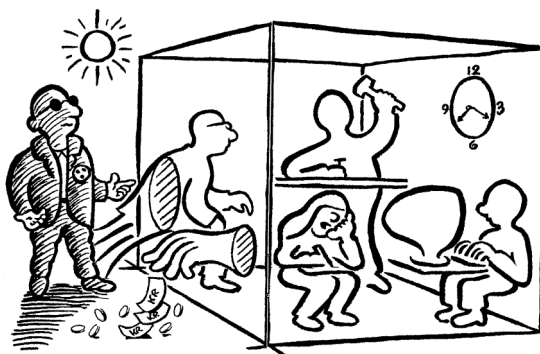
nogen, der bliver ansat i dag, fordi det er synd for, men fordi der er et behov. En forudsætning, der skal være, er accept af handicap hos personen selv og hos kollegaer og virksomhed. Rummelighed er en væsentlig forudsætning og bør defineres i alle personalepolitikker, således at det ikke bliver tomme fraser og fine ord i skåltalerne, men at de bliver forpligtende og af mere konkret art.

Arbejdsmarkedet skal være tilgængeligt for mennesker med nedsat funktionsevne. Her har virksomhederne også et ansvar. Kompensationsmulighederne skal være der, når det er nødvendigt. Lovgivningerne er der. Vi har verdens bedste lovgivning på området og der er et kæmpe uudnyttet potentiale i lovgivningerne, der kunne bruges meget mere. end de egentlig bliver brugt bl.a. pga. manglende viden om de-

res eksistens og for få folk til at administrere dem. Hvem sagde flere handicap-konsulenter bare med en anden bredere og mere korrekt titel f.eks. konsulent for mennesker med nedsat funktionsevne og endelig samtænkning af systemerne og lovgivningerne i et overskueligt arbejdsmarkedspolitisk system i et enstrengt system.

Handicapkonsulenterne har en væsentlig rolle at spille i forhold til det rummelige arbejdsmarked. Lov om kompensation til handicappede i erhverv er en stærk lovgivning, der administreres af Arbejdsformidlingens handicapkonsulenter.

Der er mange muligheder - Handicap er ingen hindring.

Huset Venture - også i København...

Af Cand. jur. Lotte Pehrsson

For nogle år siden var der tanker i gang og der blev arbejdet energisk på at få et hus i Storkøbenhavnsområdet også. Den gang gik arbejdet desværre i stå.

Nu er der gode kræfter sat ind på at få tankerne udført i praksis, hvilket vi i HSK ser frem til.

Vi vil yde, hvad vi kan for at medvirke til, at initiativet bliver realiseret denne gang og ønsker det bedste.

www.husetventure.dk

✓ kalenderen

Studertermøde

Onsdag 31. marts 2004 kl. 12.30 til 15.00
Københavns Universitet, Amager, lokale 7.3.126

Oplægsholdere:

Handicapvejleder Hanne E. Andersen, ivu*C
SPS-vejleder Elin Kibsgaard, Københavns Universitet
Fuldmægtig Ole Boesen, SPS-ansvarlig i SU-styrelsen

HSK's generalforsamling

Fredag 16. april 2004 kl. 17 - 21, Valby Medborgerhus
Cand. mag. Karen Fog, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet
- DUKH, holder indledningsvist et oplæg om konsulentordningen

Fyraftensmøde om Bogstøtten

- et tilbud for studerende med psykiske lidelser

Onsdag den 5. maj 2004 kl. 17.00 - 19.00, Valby Medborgerhus

Oplægsholder er cand. mag. og studievejleder Arne Nielsen

Bogstøttens målsætning for den enkelte studerende er:

- At bevare tilknytningen til studiet
- At styrke den studerendes sociale liv
- At få ny inspiration og komme i gang igen
- At afklare uddannelses- og erhvervsønsker

Redaktion af dette nummer af HSK-Nyt, Lotte Pehrsson

Næste nummer forventes udsendt i juni 2004. Indlæg kan sendes til:
Handicappede Studerende & Kandidater - HSK
Københavns Universitet, Njalsgade 84, lokale 7.3.10, 2300 København S

Kontortid: Mandag og onsdag ml. kl. 10 og 12 samt fredag i lige uger ligeledes ml. kl. 10 - 12
Telefon 35 32 91 01 • Girokonto 0 58 05 97

E-mail hsk@hum.ku.dk • Hjemmeside www.hsknet.dk